

Warszawa, dnia 14 marca 2022 r.

Poz. 585

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 8 marca 2022 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej
w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju
Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020**

Na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2021 r. poz. 2137 oraz z 2022 r. poz. 88) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 415, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) realizuje zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne, o którym mowa w art. 28 ust. 3 rozporządzenia nr 1305/2013 lub art. 7 ust. 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 807/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i wprowadzającego przepisy przejściowe (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014, str. 1, z późn. zm.³⁾), zwane dalej „zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym”, przez 5 lat – w przypadku pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 1–7 lub przez rok – w przypadku pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 8 lub 9;”;

2) w § 3 ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Takie same zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne mogą być realizowane w ramach wariantów pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2, pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 3 lub wariantów pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 4 lub 5, a w przypadku gdy rolnik lub zarządca kontynuuje realizację takiego samego zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego podjętego przez innego rolnika lub zarządcę – również w ramach pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 1, wariantów pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 6, ras lokalnych zwierząt w ramach pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 7 lub pakietów wymienionych w § 4 ust. 1 pkt 8 lub 9.”;

3) w § 4:

a) w ust. 1 w pkt 7 w lit. e kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 i 9 w brzmieniu:

„8) Pakiet 8. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk;

9) Pakiet 9. Retencjonowanie wody.”;

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1950).

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 765, z 2016 r. poz. 326, 589 i 1367, z 2017 r. poz. 806 i 2139, z 2018 r. poz. 584, z 2019 r. poz. 495 i 1246, z 2020 r. poz. 359 oraz z 2021 r. poz. 435, 1032 i 1824.

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 211 z 08.08.2015, str. 7 oraz Dz. Urz. UE L 19 z 22.01.2019, str. 5.

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Wymogów określonych w ust. 2 pkt 1–5 nie stosuje się w przypadku pakietu wymienionego w ust. 1 pkt 9.”;

c) w ust. 3 w pkt 1 dodaje się lit. c w brzmieniu:

„c) pakietu wymienionego w ust. 1 pkt 8.”;

4) w § 5 w ust. 1 w pkt 1 w lit. a po wyrazie „wariantu” dodaje się wyrazy „wymienionych w § 4 ust. 1 pkt 2–6 lub 8”;

5) w § 9 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do przyznawania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w przypadku równoczesnej realizacji na tym samym obszarze zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 9 oraz zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 4 albo 5, albo 8, z wyłączeniem wariantu 4.3. i 5.3.”;

6) w § 10:

a) w ust. 1 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) pkt 8 – jest przyznawana, jeżeli rolnik jest posiadaczem co najmniej jednej sztuki zwierzęcia z gatunków: bydło domowe (*Bos taurus*), bawoły domowe (*Bubalus bubalis*), kozy (*Capra hircus*), owce (*Ovis aries*) lub konie (*Equus caballus*).”;

b) dodaje się ust. 3–8 w brzmieniu:

„3. Warunek określony w ust. 1 pkt 5 w zakresie posiadania zwierząt uznaje się za spełniony, jeżeli:

- 1) warunek ten spełnia małżonek rolnika ubiegającego się o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 8;
- 2) małżonek rolnika, o którym mowa w pkt 1, wyraził pisemną zgodę na przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej temu rolnikowi z uwzględnieniem określonych zwierząt, których posiadaczem jest małżonek tego rolnika.

4. Wyrażając zgodę, o której mowa w ust. 3 pkt 2, małżonek rolnika, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, podaje numery identyfikacyjne zwierząt objętych tą zgodą.

5. Zwierząt, o których mowa w ust. 3 pkt 2, nie uwzględnia się przy przyznawaniu małżonkowi rolnika, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 8.

6. Przy ustalaniu spełnienia warunku określonego w ust. 1 pkt 5 bierze się pod uwagę zwierzęta, które rolnik albo jego małżonek posiadali w okresie od dnia 15 marca do dnia 30 września danego roku i w odniesieniu do których rolnik lub jego małżonek na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt dokonali wymaganych zgłoszeń do rejestru:

- 1) zwierząt gospodarskich oznakowanych i siedzib stad tych zwierząt, który jest prowadzony na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt – w przypadku bydła domowego, bawołów domowych, kóz i owiec;
- 2) koniowatych, o którym mowa w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, wskazane w zaświadczeniu wydanym przez podmiot, który prowadzi rejestr koniowatych, na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję – w przypadku koni.

7. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 6 pkt 2, zawiera:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres rolnika lub jego małżonka;
- 2) w przypadku:
 - a) rolnika będącego osobą fizyczną lub jego małżonka – numer identyfikacyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (numer PESEL), a jeżeli rolnik lub jego małżonek nie posiada numeru PESEL – kod kraju, numer paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość,
 - b) rolnika niebędącego osobą fizyczną – numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON);
- 3) wykaz koni, które były wpisane lub zgłoszone do rejestru koniowatych, o którym mowa w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, przez rolnika lub jego małżonka w okresie wskazanym w ust. 6, z podaniem daty urodzenia tych koni.

8. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 6 pkt 2, rolnik składa do kierownika biura powiatowego Agencji do dnia 31 października roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej.”;

- 7) w § 11:
- a) w ust. 1:
 - w pkt 2 wyrazy „pkt 2, 3, 6 i 7” zastępuje się wyrazami „pkt 2, 3 i 6–8”,
 - w pkt 3 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „pkt 4 i 5” zastępuje się wyrazami „pkt 4, 5 i 9”,
 - b) w ust. 4 wyrazy „pkt 1–6” zastępuje się wyrazami „pkt 1–6 i 8”;
- 8) w § 12:
- a) w ust. 4 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:
 - „1) trwałych użytków zielonych, na których występują siedliska przyrodnicze, których typy są wymienione w ust. 3 pkt 1 załącznika nr 4 do rozporządzenia – w przypadku wariantów 4.1.–4.6., lub siedliska lęgowe ptaków z gatunków wymienionych w ust. 3 pkt 3 załącznika nr 4 do rozporządzenia – w przypadku wariantów 4.8.–4.11., jeżeli są położone na specjalnym obszarze ochrony siedlisk lub na obszarze specjalnej ochrony ptaków, lub na obszarze mającym znaczenie dla Wspólnoty, w rozumieniu przepisów o ochronie przyrody;
 - 2) obszarów przyrodniczych, na których występują siedliska przyrodnicze, których typy są wymienione w ust. 3 pkt 1 lit. b, c lub f załącznika nr 4 do rozporządzenia – w przypadku wariantu 4.2., 4.3. lub 4.6., lub siedliska lęgowe ptaków z gatunków wymienionych w ust. 3 pkt 3 załącznika nr 4 do rozporządzenia – w przypadku wariantów 4.8.–4.11., jeżeli są położone na specjalnym obszarze ochrony siedlisk lub na obszarze specjalnej ochrony ptaków, lub na obszarze mającym znaczenie dla Wspólnoty, w rozumieniu przepisów o ochronie przyrody;”
 - b) po ust. 5a dodaje się ust. 5b w brzmieniu:

„5b. W przypadku gdy dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk lub obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty, w rozumieniu przepisów o ochronie przyrody, nie zostały ustanowione plan ochrony albo plan zadań ochronnych, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna w ramach wariantów 4.8.–4.11. jest przyznawana, jeżeli regionalny dyrektor ochrony środowiska, który sprawuje nadzór nad tymi obszarami, potwierdził pisemnie na formularzu określonym w metodyce, o której mowa w § 4 ust. 2 pkt 4a, że dany wariant może być realizowany.”
 - c) dodaje się ust. 9–11 w brzmieniu:
 - „9. W przypadku pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 8 płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna:
 - 1) jest przyznawana do trwałych użytków zielonych położonych poza obszarem Natura 2000;
 - 2) może być przyznawana do trwałych użytków zielonych położonych na obszarze Natura 2000, jeżeli w trakcie realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach tego pakietu użytki te zostały włączone do obszaru Natura 2000.
 10. W przypadku pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 9 płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna jest przyznawana do powierzchni trwałych użytków zielonych lub obszarów przyrodniczych:
 - 1) zalanej lub podtopionej, przy czym zalanie lub podtopienie są rozumiane jako stan wysycenia profilu glebowego wodą na poziomie przynajmniej 80% co najmniej przez 12 następujących po sobie dni w okresie od dnia 1 maja do dnia 30 września,
 - 2) która jest położona na działkach rolnych, na których jest realizowane zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne w ramach pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 4 albo 5, albo 8, z wyłączeniem wariantu 4.3. i 5.3., i objętych obszarem zatwierdzonym odpowiednio w ramach pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 4 albo 5, albo 8, z wyłączeniem wariantu 4.3. i 5.3.

– o zwartym obszarze w gospodarstwie rolnym wynoszącym co najmniej 0,1 ha.

11. Warunek wystąpienia na danej powierzchni zalania lub podtopienia, o którym mowa w ust. 10 pkt 1, uznaje się za spełniony, jeżeli potwierdzą to dane udostępnione do dnia 10 października Agencji, na podstawie zawartego porozumienia, przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy.”
- 9) w § 14 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3) 30 owiec matek rasy merynos polski w starym typie, 15 owiec matek rasy cakiel podhalański, barwna owca górską, polska owca pogórza, czarnogłówka, polska owca górską, białogłowa owca mięsna albo 10 owiec matek pozostałych ras;”
- 10) w § 15 w ust. 1 w pkt 1 wyrazy „pkt 1–6” zastępuje się wyrazami „pkt 1–6, 8 i 9”;
- 11) w § 16 w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „pkt 1, 2, 5 i 6” zastępuje się wyrazami „pkt 1, 2, 5, 6 i 8”;

- 12) w § 19 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) REGON, jeżeli został nadany, a w przypadku osoby fizycznej również numer PESEL, natomiast jeżeli osoba ta nie posiada numeru PESEL – kod kraju, numer paszportu lub innego dokumentu tożsamości;”;
- 13) w § 20 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:
- „4a. W przypadku, o którym mowa w § 10 ust. 3 pkt 1, do wniosku o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 8 dołącza się pisemną zgodę, o której mowa w § 10 ust. 3 pkt 2.”;
- 14) w § 21:
- a) w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
- „W przypadku gdy do rolnika lub zarządcy mają zastosowanie wymogi, o których mowa w § 4 ust. 3 pkt 1 lit. b lub c lub pkt 2, rolnik lub zarządca przed upływem 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w roku, w którym określono te wymogi, składa do kierownika biura powiatowego Agencji informacji zawierającą wskazanie realizowanego pakietu lub wariantu oraz tych wymogów, sporządzoną na formularzu udostępnionym przez Agencję.”;
- b) w ust. 4 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
- „2a) kopię pisemnego potwierdzenia, o którym mowa w § 12 ust. 5b, jeżeli dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk lub obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty, w rozumieniu przepisów o ochronie przyrody, nie zostały ustanowione plan ochrony albo plan zadań ochronnych – w przypadku wariantów 4.8.–4.11.”;
- c) po ust. 4e dodaje się ust. 4f w brzmieniu:
- „4f. Do zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego w zakresie pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 9 nie stosuje się ust. 4c i 4d.”;
- 15) w § 22 w ust. 2:
- a) w pkt 1 po wyrazach „pkt 3” dodaje się wyrazy „– w przypadku pakietów lub wariantów wymienionych w § 4 ust. 1 w pkt 1–8”;
- b) w pkt 2 wyrazy „pkt 4 lub 5” zastępuje się wyrazami „pkt 4, 5 lub 8”;
- 16) w § 24 ust. 7 otrzymuje brzmienie:
- „7. Spadkobierca rolnika lub zarządcy w przypadku, o którym mowa:
- 1) w ust. 5 pkt 2, składa odpis prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia;
- 2) w § 10 ust. 3 pkt 1, dołącza do wniosku, o którym mowa w ust. 2, pisemną zgodę, o której mowa w § 10 ust. 3 pkt 2.”;
- 17) w § 25 w ust. 5 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
- „1a) pisemną zgodę, o której mowa w § 10 ust. 3 pkt 2 – w przypadku, o którym mowa w § 10 ust. 3 pkt 1;”;
- 18) w § 26 w ust. 5 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
- „1a) pisemną zgodę, o której mowa w § 10 ust. 3 pkt 2 – w przypadku, o którym mowa w § 10 ust. 3 pkt 1;”;
- 19) w § 33:
- a) w ust. 3 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „pkt 2–6” zastępuje się wyrazami „pkt 2–6 lub 8”;
- b) w ust. 10a w pkt 2 i 3 wyrazy „pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 4” zastępuje się wyrazami „pakietów wymienionych w § 4 ust. 1 pkt 4 i 5”;
- c) w ust. 11 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) o której mowa w § 21 ust. 2 lub ust. 5a pkt 3, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna za realizację pakietu lub wariantu, w ramach którego mają zastosowanie wymogi, o których mowa w § 4 ust. 3 pkt 1 lit. b lub c lub pkt 2, przysługuje rolnikowi lub zarządcy w wysokości zmniejszonej o 50%;”;
- d) dodaje się ust. 16 w brzmieniu:
- „16. Przepisów ust. 6, ust. 11 pkt 2 i ust. 15 nie stosuje się do płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej za realizację zobowiązania w ramach pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 9.”;

20) po § 36a dodaje się § 36b w brzmieniu:

„§ 36b. Złożenie wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach nowego zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego po dniu 14 marca 2023 r. jest niedopuszczalne.”;

21) w załączniku nr 1 do rozporządzenia część I. WYMOGI DOTYCZĄCE STOSOWANIA NAWOZÓW i część II. WYMOGI DOTYCZĄCE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN otrzymują brzmienie:

I. WYMOGI DOTYCZĄCE STOSOWANIA NAWOZÓW							
1. Niestosowanie w danym roku dawki nawozów naturalnych wykorzystywanych rolniczo zawierającej więcej niż 170 kg azotu w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych – art. 105 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, z późn. zm.).	1. Stwierdzono zastosowanie w danym roku dawki nawozów naturalnych wykorzystywanych rolniczo zawierającej więcej niż 170 kg azotu w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych.	Obszar gruntów ornych objęty zobowiązaniem w ramach pakietu 1. w pierwszym roku jego realizacji. Obszar objęty zobowiązaniem w ramach wariantu 2.1. oraz pakietu 4., 5. i 8.	80%	1,25	–	–	100%
2. Stosowanie komunalnych osadów ściekowych zgodnie z zaleconymi dawkami, ustalonymi zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2015 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz. U. poz. 257, z późn. zm.).	2. Stwierdzono, że zastosowano komunalne osady ściekowe w stopniu przekraczającym zalecane dawki komunalnych osadów ściekowych, o których mowa w § 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2015 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych.	Obszar objęty zobowiązaniem w ramach pakietu 1. w pierwszym roku realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego. Obszar objęty zobowiązaniem w ramach pakietu 2., 4., 5. i 8.	20%	–	1,5	–	30%
II. WYMOGI DOTYCZĄCE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN							
1. Przeciwdziałanie zniesieniu środków ochrony roślin na obszary i obiekty niebędące celem zabiegu z zastosowaniem tych środków. Stosowanie środków ochrony roślin należy planować z uwzględnieniem okresu, w którym ludzie będą przebywać na obszarze objętym zabiegiem – art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2020 r. poz. 2097).	1. Nie przeciwdziałano zniesieniu środków ochrony roślin na obszary lub obiekty niebędące celem zabiegu z zastosowaniem tych środków lub stwierdzono, że stosowanie środków ochrony roślin zaplanowano bez uwzględnienia okresu, w którym ludzie będą przebywać na obszarze objętym zabiegiem.	Obszar objęty zobowiązaniem w ramach wariantu 2.1. oraz pakietu 3., 4., 5. i 8.	20%	1,25	–	–	25%

2. Uwzględnienie integrowanej ochrony roślin w przypadku stosowania środków ochrony roślin oraz wskazanie sposobu realizacji wymagań integrowanej ochrony roślin w dokumentacji (ewidencji zabiegów) przez podanie przyczyny wykonania zabiegu środkiem ochrony roślin – art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin.	2. Stwierdzono, że nie uwzględniono integrowanej ochrony roślin w przypadku stosowania środków ochrony roślin lub nie wskazano sposobu realizacji wymagań integrowanej ochrony roślin w dokumentacji (ewidencji zabiegów) przez podanie przyczyny wykonania zabiegu środkiem ochrony roślin.	Obszar objęty zobowiązaniem w ramach wariantu 2.1. oraz pakietu 3., 4., 5. i 8.	20%	1,25	–	–	25%
--	--	---	-----	------	---	---	-----

22) w załączniku nr 2 do rozporządzenia:

a) w części I Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone w ust. 4:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w jednym roku realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego, lecz nie później niż w 4. roku realizacji tego zobowiązania, następującej praktyki dodatkowej – międzyplon (wysiewany w terminie do dnia 1 października, przy jednoczesnym zakazie wznawiania przed dniem 15 lutego zabiegów agrotechnicznych, z wyłączeniem mulczowania);”

– w pkt 3 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) międzyplon (wysiewany w terminie do dnia 1 października, przy jednoczesnym zakazie wznawiania przed dniem 15 lutego zabiegów agrotechnicznych, z wyłączeniem mulczowania);”

b) w części II Pakiet 2. Ochrona gleb i wód w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zakaz wznawiania zabiegów agrotechnicznych, z wyłączeniem mulczowania, przed dniem 1 marca;”

c) dodaje się część VI w brzmieniu:

„VI. Pakiet 8. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk (użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe albo pastwiskowe)

1. Wymogi obowiązkowe dla wszystkich typów użytkowania:

- 1) zakaz stosowania komunalnych osadów ściekowych;
- 2) zakaz przeorywania;
- 3) zakaz włókania i bronowania w okresie od dnia:
 - a) 1 kwietnia do dnia 1 września na obszarach nizinnych (poniżej 300 m n.p.m.),
 - b) 15 kwietnia do dnia 1 września na obszarach wyżynnych i górskich (powyżej 300 m n.p.m.);
- 4) zakaz stosowania środków ochrony roślin, z wyłączeniem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych gatunków inwazyjnych z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych);
- 5) zakaz tworzenia nowych oraz rozbudowy i odtwarzania istniejących urządzeń melioracji wodnych, z wyłączeniem przypadków dotyczących dostosowania tych urządzeń do potrzeb związanych z utrzymaniem lub poprawą wartości przyrodniczej trwałego użytku zielonego, jeżeli takie działania zostaną dopuszczone przez doradcę rolnośrodowiskowego;
- 6) zakaz składowania biomasy wśród kęp drzew i zarośli, w rowach, jarach i innych obniżeniach terenu (położonych na działkach zadeklarowanych we wniosku o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej);
- 7) dopuszcza się ograniczone nawożenie do 60 kg N/ha/rok, z wyłączeniem obszarów nawożonych przez nawały rzeczne.

2. Wymogi obowiązkowe przy użytkowaniu kośnym:

- 1) częstotliwość koszenia: dwa pokosy w roku;
- 2) koszenie w terminie określonym przez doradcę rolnośrodowiskowego, przy czym termin ten rozpoczyna się nie wcześniej niż w dniu 1 czerwca i kończy się nie później niż w dniu 30 września;
- 3) zebranie i usunięcie skoszonej biomasy (w tym zakaz pozostawiania rozdrobnionej biomasy); w terminie do 2 tygodni po pokosie biomasę usuwa się z działki rolnej lub układa w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi; w przypadku ułożenia biomasy w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi, usuwa się ją z działki rolnej nie później niż do dnia 1 marca kolejnego roku;
- 4) pozostawienie nieskoszonego fragmentu działki rolnej o powierzchni wynoszącej 5–10% powierzchni tej działki; w obydwu stosowanych pokosach pozostawia się te same fragmenty działki rolnej nieskoszone; dopuszcza się możliwość niepozostawienia fragmentów nieskoszonych w przypadku działek rolnych, które nie przekraczają powierzchni 1 ha.

3. Wymogi obowiązkowe przy użytkowaniu kośno-pastwiskowym:

- 1) częstotliwość koszenia: jeden pokos w roku;
- 2) koszenie w terminie określonym przez doradcę rolnośrodowiskowego, przy czym termin ten rozpoczyna się nie wcześniej niż w dniu 1 czerwca i kończy się nie później niż w dniu 30 września;
- 3) zebranie i usunięcie skoszonej biomasy (w tym zakaz pozostawiania rozdrobnionej biomasy); w terminie do 2 tygodni po pokosie biomasę usuwa się z działki rolnej lub układa w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi; w przypadku ułożenia biomasy w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi, usuwa się ją z działki rolnej nie później niż do dnia 1 marca kolejnego roku;
- 4) pozostawienie nieskoszonego fragmentu działki rolnej o powierzchni wynoszącej 5–10% powierzchni tej działki; dopuszcza się możliwość niepozostawienia fragmentów nieskoszonych w przypadku działek rolnych, które nie przekraczają powierzchni 1 ha;
- 5) wypas w terminie określonym przez doradcę rolnośrodowiskowego, przy czym termin ten rozpoczyna się nie wcześniej niż w dniu 1 maja i kończy się nie później niż w dniu 15 października na obszarach do 300 m n.p.m. lub rozpoczyna się nie wcześniej niż w dniu 20 maja i kończy się nie później niż w dniu 1 października na obszarach powyżej 300 m n.p.m., przy obsadzie zwierząt wynoszącej od 0,3 DJP/ha do 1,5 DJP/ha gruntów objętych wsparciem w ramach pakietu.

4. Wymogi obowiązkowe przy użytkowaniu pastwiskowym:

- 1) wypas przy minimalnej obsadzie zwierząt wynoszącej od 0,5 DJP/ha do 2 DJP/ha gruntów objętych wsparciem w ramach pakietu;
- 2) wypas w terminie określonym przez doradcę rolnośrodowiskowego, przy czym termin ten rozpoczyna się nie wcześniej niż w dniu 1 maja i kończy się nie później niż w dniu 15 października na obszarach do 300 m n.p.m. lub rozpoczyna się nie wcześniej niż w dniu 20 maja i kończy się nie później niż w dniu 1 października na obszarach powyżej 300 m n.p.m.;
- 3) w przypadku niedojadów: wykaszanie niedojadów raz w roku, w terminie określonym przez doradcę rolnośrodowiskowego, przy czym termin ten kończy się nie później niż w dniu 31 października, oraz zebranie i usunięcie skoszonej biomasy (w tym zakaz pozostawiania rozdrobnionej biomasy); w terminie do 2 tygodni po pokosie biomasę usuwa się z działki rolnej lub układa w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi; w przypadku ułożenia biomasy w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi, usuwa się ją z działki rolnej nie później niż do dnia 1 marca kolejnego roku.

5. Współczynniki przeliczania zwierząt na DJP stosowane w przypadku wymogów dotyczących użytkowania pastwiskowego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych zostały określone w ust. 13 części IV. Pakiet 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000 i Pakiet 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000.”;

23) w załączniku nr 3 do rozporządzenia:

a) w ust. 1:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Część ogólna – dotyczy wszystkich pakietów, z wyłączeniem pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia, i zawiera w szczególności:”;

- pkt 4 otrzymuje brzmienie:
 - „4) wykaz pakietów lub wariantów, w ramach których rolnik lub zarządca realizuje zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne, a w przypadku pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, jeżeli w odniesieniu do rolnika mają zastosowanie wymogi, o których mowa w § 4 ust. 3 pkt 1 lit. c rozporządzenia, również oświadczenie doradcy rolnośrodowiskowego, że do rolnika mają zastosowanie te wymogi;”
- b) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Część szczegółowa – dotyczy poszczególnych wariantów i pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych, z wyłączeniem pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia, i zawiera informacje niezbędne do prawidłowej realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego, w tym informacje w zakresie:”
- c) w ust. 3:
 - w pkt 1:
 - w lit. a tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„– poszczególnych działek rolnych, na których mają być realizowane pakiety lub warianty, z wyłączeniem pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia, oraz”
 - lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) z zaznaczoną częścią działki rolnej, która ma pozostać nieskoszona w poszczególnych latach – w przypadku pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 4, 5 lub 8 rozporządzenia;”
 - po pkt 3a dodaje się pkt 3b w brzmieniu:

„3b) kopia pisemnego potwierdzenia, o którym mowa w § 12 ust. 5b rozporządzenia, jeżeli dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk lub obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty, w rozumieniu przepisów o ochronie przyrody, nie zostały ustanowione plan ochrony albo plan zadań ochronnych – w przypadku wariantów 4.8.–4.11.;”
- 24) w załączniku nr 4 do rozporządzenia w ust. 5 w tabeli w kolumnie drugiej Rasa:
 - a) w wierszu czwartym Owce po wyrazie „pogórza” dodaje się wyrazy „ , polska owca górską, białogłowa owca mięsna”
 - b) w wierszu szóstym Kozy po wyrazie „karpacka” dodaje się wyrazy „ , koza kazimierzowska, koza sandomierska”
- 25) załącznik nr 6 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia;
- 26) w załączniku nr 8 do rozporządzenia:
 - a) w części II. Pakiet 2. Ochrona gleb i wód lp. 4 otrzymuje brzmienie:

4	Wznowienie zabiegów agrotechnicznych, z wyłączeniem mulczowania, przed dniem 1 marca	10%	1,25	–	–	13%
---	--	-----	------	---	---	-----

- b) dodaje się część VI w brzmieniu:

VI. Pakiet 8. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk						
1	Zastosowanie komunalnych osadów ściekowych	25%	–	1,5	–	38%
2	Przeorywanie	50%	–	1,5	–	75%
3	Zastosowanie włókowania lub bronowania w okresie: – od dnia 1 kwietnia do dnia 1 września na obszarach nizinnych (do 300 m n.p.m.) – od dnia 15 kwietnia do dnia 1 września na obszarach wyżynnych i górskich (powyżej 300 m n.p.m.)	20%	–	1,5	–	30%

4	Zastosowanie środków ochrony roślin, z wyłączeniem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych gatunków inwazyjnych z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych)	15%	-	1,5	-	23%
5	Utworzenie nowych, rozbudowa i odtworzenie istniejących urządzeń melioracji wodnych, z wyłączeniem przypadków dotyczących dostosowania tych urządzeń do potrzeb związanych z utrzymaniem lub poprawą wartości przyrodniczej trwałego użytku zielonego, jeżeli takie działania zostały dopuszczone przez doradcę rolnośrodowiskowego	57%	-	-	1,75	100%
6	Składowanie biomasy wśród kęp drzew i zarośli, w rowach, jarach i innych obniżeniach terenu (położonych na działkach zadeklarowanych we wniosku o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej)	10%	1,25	-	-	13%
7	Przekroczenie dopuszczalnego limitu nawożenia	10%	-	1,5	-	15%
8	Nawożenie azotem na obszarach nawożonych przez namuły rzeczne	10%	-	1,5	-	15%
Użytkowanie kośne						
9	Zastosowanie innej niż wskazana częstotliwości koszenia lub niewykoszenie, lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie lub w terminie innym niż określony przez doradcę rolnośrodowiskowego	33%	-	1,5	-	50%
10	Niezłożenie ściętej biomasy w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi, lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie lub pozostawienie na działce rolnej rozdrobnionej biomasy	33%	-	1,5	-	50%
11	Nieusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy ułożonej w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi	25%	1,25	-	-	31%
12	Pozostawienie mniejszej niż 5% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	5%	1,25	-	-	6%
13	Pozostawienie większej niż 10%, lecz mniejszej niż 50% lub równej 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%	1,25	-	-	13%
14	Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	15%	1,25	-	-	31%
15	Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	10%	1,25	-	-	13%

Użytkowanie kośno-pastwiskowe						
16	Zastosowanie innej niż wskazana częstotliwości koszenia lub niewykoszenie, lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie lub w terminie innym niż określony przez doradcę rolnośrodowiskowego	33%	–	1,5	–	50%
17	Niezłożenie ściętej biomasy w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi, lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie, lub pozostawienie na działce rolnej rozdrobnionej biomasy	33%	–	1,5	–	50%
18	Neusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy ułożonej w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi	25%	1,25	–	–	31%
19	Pozostawienie mniejszej niż 5% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	5%	1,25	–	–	6%
20	Pozostawienie większej niż 10%, lecz mniejszej niż 50% lub równej 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%	1,25	–	–	13%
21	Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	15%	1,25	–	–	31%
22	Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	10%	1,25	–	–	13%
23	Wypasanie w nieodpowiednim terminie lub w terminie innym niż określony przez doradcę rolnośrodowiskowego	15%	1,25	–	–	19%
24	Nieprzestrzeganie dozwolonego poziomu obsady zwierząt	10%	–	1,5	–	15%
Użytkowanie pastwiskowe						
25	Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie lub w terminie innym niż określony przez doradcę rolnośrodowiskowego	33%	–	1,5	–	50%
26	Nieprzestrzeganie dozwolonego poziomu obsady zwierząt	20%	-	1,5	-	30%
27	Niewykoszenie niedojadów lub wykoszenie ich z zastosowaniem innej niż wskazana częstotliwości lub w nieodpowiednim terminie lub w terminie innym niż określony przez doradcę rolnośrodowiskowego	5%	1,25	–	–	6%
28	Niezłożenie ściętej biomasy z niedojadów w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi, lub jej nieusunięcie	33%	–	1,5	–	50%

	w odpowiednim terminie lub pozostawienie na działce rolnej rozdrobnionej biomasy z niedojadów					
29	Nieusunięcie z działki do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy z niedojadów ułożonej w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi	25%	1,25	–	–	31%

§ 2. Do przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, w sprawach objętych postępowaniami:

- 1) wszczętymi i niezakończonymi ostateczną decyzją przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia,
- 2) zakończonymi ostateczną decyzją wydaną na podstawie przepisów dotychczasowych, w przypadku gdy zostały wznowione od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia

– stosuje się przepisy rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu dotychczasowym.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 15 marca 2022 r.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *H. Kowalczyk*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa
i Rozwoju Wsi z dnia 8 marca 2022 r. (poz. 585)

WYSOKOŚĆ STAWEK PŁATNOŚCI ROLNO-ŚRODOWISKOWO-KLIMATYCZNEJ
DLA POSZCZEGÓLNYCH PAKIETÓW I ICH WARIANTÓW

Lp.	Pakiet	Wariant	Stawki płatności
1	Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone		552 zł/ha
2	Pakiet 2. Ochrona gleb i wód	2.1. Międzyplony	883 zł/ha
		2.2. Pasy ochronne na stokach o nachyleniu powyżej 20%	644 zł/ha
3	Pakiet 3. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych		2031 zł/ha
4	Pakiet 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000	Ochrona siedlisk przyrodniczych:	
		4.1. Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	1514 zł/ha
		4.2. Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla	1382 zł/ha
		4.3. Murawy	1503 zł/ha
		4.4. Półnaturalne łąki wilgotne	982 zł/ha
		4.5. Półnaturalne łąki świeże	1114 zł/ha
		4.6. Torfowiska	775 zł/ha
		4.6.1. Torfowiska – wymogi obowiązkowe	1304 zł/ha
		4.6.2. Torfowiska – wymogi obowiązkowe i uzupełniające	
		4.7. Ekstensywne użytkowanie na obszarach specjalnej ochrony ptaków (OSO)	881 zł/ha
		Ochrona siedlisk lęgowych ptaków:	
		4.8. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: rycyka, kszczyka, krwawodzioba lub czajki	1027 zł/ha
4.9. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: wodniczki	1389 zł/ha		
4.10. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: dubelta lub kulika wielkiego	1279 zł/ha		
4.11. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: derkacza	739 zł/ha		
5	Pakiet 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000	Ochrona siedlisk przyrodniczych:	
		5.1. Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	1514 zł/ha
		5.2. Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla	1382 zł/ha
		5.3. Murawy	1503 zł/ha
		5.4. Półnaturalne łąki wilgotne	982 zł/ha
		5.5. Półnaturalne łąki świeże	1114 zł/ha
		5.6. Torfowiska	775 zł/ha
5.6.1. Torfowiska – wymogi obowiązkowe	1304 zł/ha		
5.6.2. Torfowiska – wymogi obowiązkowe i uzupełniające			

6	Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie	6.1. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie – w przypadku uprawy	901 zł/h
		6.2. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie – w przypadku wytwarzania nasion lub materiału siewnego	1232 zł/ha
7	Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie	7.1. Zachowanie lokalnych ras bydła	2516 zł/szt.
		7.2. Zachowanie lokalnych ras koni	2284 zł/szt. (konie małopolskie, konie wielkopolskie, konie śląskie)
			1825 zł/szt. (koniki polskie, konie huculskie)
			2038 zł/szt. (konie zimnokrwiste w typie sztumskim i sokólskim)
		7.3. Zachowanie lokalnych ras owiec	412 zł/szt.
		7.4. Zachowanie lokalnych ras świń	1234 zł/szt.
7.5. Zachowanie lokalnych ras kóz	811 zł/szt.		
8	Pakiet 8. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk		838 zł/ha
9	Pakiet 9. Retencjonowanie wody		260 zł/ha